

VLIZINE

jrg. 15, nr. 6 (juni 2014)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Maandelijkse uitgave, naar keuze met wekelijkse/dagelijkse updates [[abbonnement aanpassen](#)]

V.U.: Jan Mees - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey, Karen Rappé

1. Kalender

1.1. EuroGOOS conferentie in Lissabon

1.2. Atlantikwall: fototentoonstelling en boek

2. Publicaties

2.1. Grenzeloos Oostends - Roland Desnerck

3. Vacatures, beurzen en fondsen

3.1. PhD-beurs LifeWatch: eDNA

3.2. Doctoraatsbeurs LifeWatch: microbiële voedselweb

3.3. Mariene onderzoeker KBIN/ODNatuur

3.4. PhD-beurs LifeWatch: zoöplanktononderzoek Belgisch deel Noordzee

4. Zeewaarnemingen

4.1. Japanse kruiskwal gesignaleerd in Oostendse Spuikom

1.1. EuroGOOS conferentie in Lissabon

De 7e EuroGOOS conferentie gaat door van 28 tot 30 oktober 2014 in Lissabon aan de Calouste Gulbenkian Foundation en de Instituto Hidrográfico.

EuroGOOS brengt op deze driejaarlijkse bijeenkomst ondertussen al 20 jaar onderzoeks- en beleidsinstellingen in Europa samen rond onderzoek en observatie van de oceanen, en de uitwisseling van oceanografische data en informatie. Het thema in 2014 is 'Operational Oceanography for Sustainable Blue Growth'. Op de website vind je meer informatie over hoe deel te nemen en te registreren.

Link: <http://eurogoos2014.hidrografico.pt/>

[[naar boven](#)]

1.2. Atlantikwall: fototentoonstelling en boek

Naar aanleiding van de 70ste verjaardag van D-Day, de landing van de geallieerde troepen op de stranden van Normandië, wordt op 5 juni 2014 het startschot gegeven aan een voor het grote publiek de ganse zomer toegankelijke tentoonstelling van topfotograaf Stefan Vanfleteren. Tevens wordt een begeleidend boek gelanceerd over het dagelijkse leven in de kuststreek ten tijde van de tweede wereldoorlog.

Stefan Vanfleteren maakte een fotografische reis langs de kusten van de Barentssee tot aan de Golf van Biskaje, op zoek naar restanten van Hitlers Atlantikwall. Zijn foto-expo is van 5 juni tot en met 5 oktober 2014 te bezichtigen in het Provinciedomein Raversijde.

Er wordt ook een bijbehorend boek geplubliceerd: 'Bezette kust – Leven in de schaduw van de Atlantikwall'. Het vertelt het verhaal van meer dan honderd getuigen over het dagelijkse leven in dit strategisch belangrijke kustgebied tijdens de Tweede Wereldoorlog. De vrijheid van de kustbewoners werd er sterk beperkt, terwijl met de vele soldaten moest worden samengeleefd.

Link: www.raversyde.be

[[naar boven](#)]

2.1. Grenzeloos Oostends - Roland Desnerck

In zijn nieuwste boek 'Grenzeloos Oostends' geeft Roland Desnerck uitleg bij de oorsprong van 450 Oostendse woorden en uitdrukkingen.

Roland Desnerck verzamelt al nagenoeg zijn gehele leven Oostendse dialectwoorden en uitdrukkingen. Vele daarvan zijn ondoordringelijk, of zelfs geheimzinnig. Het is dan ook niet vreemd dat veel Oostendenaars zich afvragen waar hun voorouders die bevreemdende woordenschat vandaan haalden.

Vele Oostendse woorden komen uit andere Europese talen. Niet enkel uit het Engels, het Frans of het Duits, maar ook uit het Spaans en het Noors. De titel van het nieuwe boek werd dan ook: 'Grenzeloos Oostends'. Het werd op 10 juni 2014 aan het publiek voorgesteld en is te verkrijgen in de betere boekhandel.
Link: <http://www.zorrobooks.be/pages%20titels/grenzeloosoostends.htm>

[\[naar boven\]](#)

3.1. PhD-beurs LifeWatch: eDNA

Het Laboratorium voor Milieutoxicologie en Aquatische Ecologie (GhEnToxLab, UGent) en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) zoeken een gemotiveerde PhD student die met behulp van nieuwe moleculaire technieken - gebaseerd op environmental DNA - baanbrekend onderzoek uitbouwt naar de invloed van antropogene stressoren op de biodiversiteit in de Noordzee.

Dit onderzoek maakt deel uit van het ESFRI-LifeWatch project dat data wil genereren, gebruikmakend van de infrastructuur van het Vlaams marien observatorium.

De kandidaat moet een nieuwe biomonitoringmethode ontwikkelen, optimaliseren en valideren voor mariene organismen in het Belgisch deel van de Noordzee. De nieuwe eDNA-methode moet niet enkel kunnen worden gebruikt voor het bestuderen van de biodiversiteit in de Noordzee, het moet ook inzetbaar zijn als 'ecotoxicologisch instrument'. Het effect van antropogene verstoring op de aanwezigheid, de abundantie en de migratie van mariene soorten zal er mee onderzocht worden. Habitatmodellen zullen gekoppeld worden aan waterkwaliteitsmodellen. Dit project loopt in nauwe samenwerking met het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ).
Link: <http://www.vliz.be/nl/2014.06.17-PhD-beurs-LifeWatch-eDNA>

[\[naar boven\]](#)

3.2. Doctoraatsbeurs LifeWatch: microbiële voedselweb

Het Laboratorium voor Protistologie en Aquatische Ecologie (Universiteit Gent), het Laboratorium voor Chemische Analyse (Universiteit Gent) en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) zoeken een doctoraatsbursaal voor onderzoek naar verschillende sleutelgroepen en -taxa binnen het microbiële voedselweb in het Belgisch deel van de Noordzee.

Het uit te voeren onderzoek kadert in het recent gestarte ESFRI-LifeWatch project 'Vlaams marien observatorium en datageneratie'. Dit project heeft tot doel om aan de hand van real-time monitoring met nieuwe observatietechnologieën de toestand van het Belgische Noordzee-ecosysteem beter te begrijpen en te voorspellen.

Het onderzoek van de bursaal zal zich focussen op de implementatie van een on-board flowcytometer op het onderzoeksschip Simon Stevin voor de continue monitoring van verschillende sleutelgroepen en -taxa binnen het microbiële voedselweb. Dit omvat intercalibratie van flowcytometrische signalen met data bekomen via pigmentanalyse (HPLC), in situ fluorescentie, microscopische imaging en moleculaire technieken. Een combinatie van deze observatietechnieken zal gebruikt worden om de ruimtelijke en temporele dynamiek van het plankton in de Belgische kustzone in kaart te brengen en de regulatie hiervan door abiotische condities (turbiditeit, organische belasting, pollutanten,...) en biotische interacties (begrazing, competitie,...) kwantitatief te modelleren. Daarnaast zal aan de hand van simultane metingen van toxineprofielen van microplankton en de waterkolom via hoge resolutie massaspectrometrie het voorkomen en de samenstelling van toxische algenbloeien in kaart gebracht worden en nagegaan worden onder welke omstandigheden het risico op dergelijke bloeien het grootst is. Het project wordt in nauwe samenwerking uitgevoerd tussen de betrokken UGent-laboratoria en het VLIZ.

Link: <http://www.vliz.be/nl/2014.06.17-PhD-beurs-LifeWatch-Microbieel-voedselweb>

[\[naar boven\]](#)

3.3. Mariene onderzoeker KBIN/ODNatuur

De Operationele Directie Natuurlijk Milieu van het Koninklijk Belgisch Instituut van Natuurwetenschappen werft een mariene onderzoeker aan voor de onderzoeksprogramma's rond optische teledetectie van kustwateren.

Van de kandidaat wordt verwacht dat hij/zij verantwoordelijk is voor de verbetering en de validatie van teledetectie-algoritmes en het beheer van grote archieven van satellietgegevens (70% tijd), bijvoorbeeld het project FP7/HIGHROC ('High Spatial and Temporal Resolution Ocean Colour products and services'). De teledetectie-algoritmes worden gebruikt om vanuit satellietgegevens oceanografische parameters zoals de concentraties van chlorofyl en materie in suspensie te berekenen. De onderzoeker zal ook instaan voor de interacties met de gebruikers van satellietgegevens (10%) en voor projectbeheer en administratieve taken (20%). Sollicitaties dienen vóór 10 juli 2014 per e-mail verzonden te worden aan jobsREMSEM14@mumm.ac.be.

Link: <http://www.mumm.ac.be/NL/Jobs/index.php>

[\[naar boven\]](#)

3.4. PhD-beurs LifeWatch: zoöplanktononderzoek Belgisch deel Noordzee

Het Laboratorium voor Milieutoxicologie en Aquatische Ecologie (GhEnToxLab, UGent), de onderzoeksgroep Mariene Biologie (MarBiol, UGent) en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) zijn op zoek naar een PhD student voor interdisciplinair zoöplanktononderzoek binnen het LifeWatch-project.

Dit onderzoek maakt deel uit van het ESFRI-LifeWatch project dat data wil genereren gebruikmakend van de infrastructuur van het Vlaams marien observatorium.

Doel is om de relatieve bijdrage van verschillende wijzigende omgevingsvariabelen (klimaatopwarming, oceaanzuurverzuuring, eutrofiëring en verontreinigende stoffen) op de ruimtelijke en temporele dynamiek van het zoöplankton in het Belgisch deel van de Noordzee te bepalen. De biodiversiteitsrespons zal worden geanalyseerd in termen van veranderingen in de abundantie en diversiteit van zoöplanktongemeenschappen en (sub)populaties van een paar geselecteerde belangrijke soorten (bv. calanoïde copepoden). De functionele biodiversiteit zal verder worden onderzocht door de biochemische profilering (vetzuren) van enkele belangrijke soorten. In deze studie zal kunnen worden gebruikgemaakt van nieuwe instrumenten en apparatuur die binnen het LifeWatch-project zijn aangekocht, zoals een Video Plankton Recorder (VPR) en een automatische zoöplanktonscanner (ZooScan). Na de optimalisatie van deze instrumenten, zal in een tweede fase een gedetailleerde studie kunnen worden gemaakt van de spatio-temporele monitoring van de zoöplanktongemeenschappen in het Belgisch deel van de Noordzee (staalnames met het onderzoeksschip Simon Stevin), gevolgd door statistische analyse, ecologische modellering en verificatie van de voornaamste bevindingen met toegewijde laboratoriumexperimenten.

Link: <http://www.vliz.be/nl/2014.06.17-PhD-beurs-LifeWatch-Zooplankton>

[\[naar boven\]](#)

4.1. Japanse kruiskwal gesignaleerd in Oostendse Spuikom

*Het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO) meldde dat de Japanse kruiskwal (*Gonionemus vertens*) gesignaleerd is in de Spuikom van Oostende.*

Deze kruiskwalletjes zijn te [herkennen](#) aan het bruine kruis vlak onder de heldere glasachtige schotel en hebben een doorsnee van ongeveer twee cm. De Japanse Kruiskwal komt vooral voor tussen wieren en waterplanten en is in het verleden al gesignaleerd in het Oosterschelde, Grevelingen en het Veerse Meer. Deze niet-inheemse soort duikt mogelijks regelmatig op in de Oostendse brakwaterplas (meldingen door surfers), alhoewel de laatste publicatie hierover al uit 1948 dateert ([Leloup, E. \(1948\)](#)). ILVO-onderzoekster Lies Vansteenbrugge vond toevallig enkele exemplaren van deze exoot op 18 juni 2014.

Na aanraking met het Japanse kruiskwalletje, kan er jeuk, prikkeling en een rode huid ontstaan. Bij mensen die overgevoelig zijn voor het gif van de kruiskwal kunnen de huidreacties heftiger zijn, en kan er ook spierpijn, prikkelhoest, heesheid of een anafylactische shock optreden. Dus enige waakzaamheid is geboden. Meer lezen: http://www.vliz.be/docs/vlizine/15-06/ILVOpersbericht-140625_Japanse-Kruiskwal-Spuikom-Oostende.pdf

[\[naar boven\]](#)

U krijgt dit bericht omdat u bent ingeschreven op de VLIZine-rondzendlijst. Uw adres wordt niet aan derden doorgegeven en wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt. Om uw abonnement aan te passen of op te zeggen: klik [hier](#).

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine informatie verstrekken over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. [Lid worden van VLIZ?](#)

Reacties en alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht via info@vliz.be. De archieven van dit e-zine zijn [hier](#) raadpleegbaar.

Disclaimer: Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Delen uit dit e-zine mogen worden overgenomen, met bronvermelding. Deze publicatie mag ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

Copyright © 2014 Vlaams Instituut voor de Zee - www.vliz.be

InnovOcean site · Wandelaarkaai 7 · 8400 Oostende